

Nové Zámky (“Malá vodná elektrárň na rieke Nitra“)

Zvyšok tehlového muriva (k01)
na západnom brehu rieky Nitra

Tehlová konštrukcia (k05)
na západnom brehu rieky Nitra

Tehla so značkou AEDU použitá
v zistených konštrukciách

Tehlová konštrukcia a drevené koly (zvyšky mostu - k09) na východnom brehu rieky Nitra

Miesto výskumu: **Nové Zámky**

Poloha: **Letomostie (“Zúgov“)**

Realizácia: **Zuzana Poláková**

Rok výskumu: **2015, 2016**

Druh výskumu:

záchranný archeologický výskum

Druh náleziska:

sídliisko (?), komunikácia, vodohospodárske stavby

Datovanie:

pravek (?), novovek - 19. stor.

GP VEGA 02/0156/14 a 02/0175/16

Viac informácií na našej webovej stránke:

www.archeol.sav.sk

Kontakt:

nrauzpol@savba.sk

Výsledky výskumu

V roku 2015 sa začalo s výstavbou malej vodnej elektrárne na rieke Nitra na severovýchodnom okraji Nových Zámkov, v lokalite Zúgov. Prírodná rezervácia Zúgov bola donedávna dobre známa svojimi kaskádami, ktoré vznikli nad dvoma ramenami rieky Nitry. Severnú kaskádu tvorí pevná hať zo začiatku 20. stor. Počas stavebných prác sa na pravom brehu rieky zachytili zvyšky tehlového muriva (k01), na ktorého stavbu boli použité signované tehly (značka AEDU). Krátko na to bolo murivo spolu s veľkou časťou brehu strhnuté vodným tokom. I keď nálezovalá situácia nebola bližšie preskúmaná, predpokladá sa jeho vodohospodárska funkcia a súvislosť s ďalšími stavbami v danej lokalite. Počas nadväzujúcich obhliadok sa v priestore staveniska zdokumentovala tehlová konštrukcia (k05) na západnom brehu a drevené koly spolu s tehlovou konštrukciou (k09) na východnom brehu. Oba kontexty podľa nálezovej situácie ako aj historických podkladov spolu súvisia a predstavujú zvyšky mostu. Zúgovský drevený most v polohe Letomostie je možné datovať na základe máp do prvej polovice 19. stor. (medzi roky 1816 až 1851). Jeho výstavba súvisí s reguláciou toku Nitry v smere do Nových Zámkov. Kartografické podklady zachytávajú situáciu v miestnej časti pred reguláciou aj stav po nej. Pôvodné prvky celého systému vodohospodárskych stavieb na rieke Nitre sa získali aj priamo z jej koryta pri stavebných úpravách (tehlové bloky, drevené koly).

Ojedinelý výskyt archeologického materiálu tiež svedčí o prítomnosti staršieho osídlenia, či už v podobe preskúmaných archeologických situácií alebo môže naznačovať okolité osídlenie, z ktorého sa materiál rôznymi splachmi alebo po prúde rieky mohol dostať na lokalitu (nálezy keramiky bez ďalšieho kontextu).

REALIZUJEME ZÁCHRANNÉ ARCHEOLOGICKÉ VÝSKUMY

(tel.: +421-902-925620)